**Bestuurlijke afspraken om zelfregie op internationalisering te bekrachtigen**

# Partijen:

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Rianne Letschert, handelend als bestuursorgaan en als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden, hierna te noemen: minister;

en

Vereniging Hogescholen, gevestigd te Den Haag, namens de hogescholen bedoeld in de onderdeel g van de bijlage bij de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, te dezen vertegenwoordigd door Maurice Limmen, hierna te noemen: VH;

en

Vereniging Universiteiten van Nederland, gevestigd te Den Haag, namens de universiteiten, bedoeld in de onderdelen a, b en h van de bijlage bij de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, te dezen vertegenwoordigd door Caspar van den Berg, hierna te noemen: UNL;

Hierna tezamen te noemen: Partijen

# Overwegen het volgende:

- Het doel van deze bestuurlijke afspraken is om de zelfregie die hbo- en wo-instellingen op internationalisering in gang hebben gezet, te bekrachtigen en een regeling te treffen voor het monitoren van de ontwikkelingen op het gebied van internationalisering.
- Met het sluiten van deze bestuurlijke afspraken wordt uitvoering gegeven aan het coalitieakkoord en aan een tweetal moties over bestuurlijke afspraken.[1]
- Met de zelfregieplannen hebben hbo- en wo-instellingen zich aan onderlinge afspraken gebonden over een aantal belangrijke elementen van internationalisering passend bij hun sector.
- De zelfregie is en blijft van de instellingen. Partijen werken vanuit het vertrouwen en de zekerheid dat hogescholen en universiteiten zichzelf gebonden hebben aan de uitvoering.

[1] Motie Krul: Kamerstukken II 2024/25, 31 288, nr. 1190. De zelfregieafspraken lagen ten grondslag aan de breed gesteunde motie van de Tweede Kamer aan de regering om het wetsvoorstel Wet internationalisering in balans aan te passen. Zie ook motie Soepboer: Kamerstukken II, 2024/25, 31 288, nr. 1195.

- De Tweede Kamer heeft eerder in deze zelfregieafspraken voldoende basis gevonden om op te roepen tot het schrappen van de toets anderstalig onderwijs (TAO) voor het bestaande aanbod uit de Wet internationalisering in balans (motie Krul c.s.). In het coalitieakkoord is afgesproken dat met de zelfregie ook de TAO voor het nieuwe aanbod komt te vervallen en het bestaande anderstalige aanbod in stand blijft. Het uitvoeren van de zelfregieafspraken is daarmee als geheel politiek gewogen als voldoende om het schrappen van de TAO uit de Wet internationalisering in balans te verantwoorden. De partijen zien het pakket van onderling bindende zelfregieafspraken van de hogescholen en universiteiten daarom als vaststaand uitgangspunt voor de bestuurlijke afspraken. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid om deze politiek-bestuurlijke balans te bewaken.
- Het internationaliseringsdossier vindt niet in een vacuüm plaats. Ontwikkelingen in de maatschappij, waaronder de talentvraag vanuit de Nationale Talenstrategie en veranderende (politieke) omstandigheden, kunnen hogescholen en universiteiten nopen om hun zelfregie te herijken. Het ministerie is daarin gesprekspartner. In de voorliggende bestuurlijke afspraken worden er daarom afspraken gemaakt over hoe, waarover en onder welke condities het gesprek over het internationaliseringsdossier tussen het veld en het ministerie gevoerd wordt.
- Partijen beseffen voorts dat enige stabiliteit in de afspraken nodig is ten behoeve van een zorgvuldige implementatie binnen de instellingen en het benodigde draagvlak.

# Spreken het volgende af:

**Artikel 1. Definities**

In deze bestuurlijke afspraken wordt verstaan onder:
- *Coalitieakkoord*: Coalitieakkoord 'Aan de slag, Bouwen aan een beter Nederland' (30 januari 2026);
- *hbo*: hoger beroepsonderwijs;
- *hogeschool*: hogeschool als bedoeld in de bijlage bij de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek onder g; onder hogescholen wordt tevens het bestuur van een hogeschool verstaan;
- *ministerie*: minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;
- *universiteit*: universiteit als bedoeld in de onderdelen a, b en h , van de bijlage bij de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek; onder universiteiten wordt tevens het bestuur van een universiteit verstaan;
- *wo*: wetenschappelijk onderwijs.

**Artikel 2. Doelstelling**

- Partijen sluiten dit convenant om te borgen dat zij, elk vanuit de verantwoordelijkheid van hun eigen rol, bewaken dat er een goede balans gevonden wordt tussen de voor- en nadelen van internationalisering in het hoger onderwijs.

**Artikel 3. Bestuurlijke afspraken**

- De onderling bindende afspraken uit de zelfregie van instellingen, zoals beschreven in de bijlage, worden voortgezet.
    - Ten opzichte van die oorspronkelijke zelfregieafspraken wordt inhoudelijk louter bevestigd dat, in lijn met het coalitieakkoord, het huidige anderstalige aanbod in stand blijft.
    - De hogescholen en universiteiten (her)bevestigen dat de beperking van anderstalige capaciteit voor specifieke opleidingen via fixus- en capaciteitsinstrumenten in stand blijft en dat de uitvoering in gang is/wordt gezet. De bestuurlijke afspraken doen geen afbreuk aan wettelijke en interne medezeggenschapsrechten; de uitvoering van de zelfregie-afspraken vindt plaats met inachtneming van de toepasselijke rechten van de medezeggenschap en overlegtrajecten;
    - Er worden geen aanvullende inhoudelijke afspraken voorgesteld en het ministerie stelt geen aanvullende eisen op het gebied van verantwoording t.a.v. de uitvoering van de zelfregieafspraken. We werken vanuit het vertrouwen en de zekerheid dat hogescholen en universiteiten zichzelf gebonden hebben aan de uitvoering.
- Jaarlijks vindt er bestuurlijk overleg plaats over ontwikkelingen op het gebied van internationalisering tussen Partijen.
    - Daarbij wordt op bestuurlijk niveau enerzijds op basis van data gekeken naar effecten van het ingezette beleid (o.a. op basis van recente instroomcijfers en andere data); anderzijds wordt er gekeken naar nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij en veranderende (politieke) omstandigheden.
    - De gesprekken kunnen voor de hogescholen en universiteiten aanleiding zijn om, vanuit hun gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid, de onderling bindende zelfregieafspraken te herijken. Het is aan de universiteiten en hogescholen en hun verenigingen om dat proces al dan niet in gang te zetten en eventuele wijzigingen kenbaar maken aan de minister. Voornemens tot aanpassingen in de zelfregie die de balans van de zelfregie in de politiek-bestuurlijke context in gevaar brengen worden vooraf besproken met de minister.
    - Bij een volgend bestuurlijk gesprek komt de implementatie van eventuele aanpassingen aan de orde.
    - Partijen erkennen voorts dat stabiliteit in de afspraken nodig is ten behoeve van een zorgvuldige implementatie en het benodigde draagvlak. Daarom wordt in de gesprekscyclus aangesloten bij monitoringsmomenten die VH en UNL reeds hebben afgesproken.
    - De eerste jaarlijkse gespreksronde is voorzien in het voorjaar van 2027, waarbij de context van de Talentstrategie expliciet onderwerp van gesprek is. Daarnaast is ook onderwerp van gesprek of met de afgesproken beheersing van de internationale bachelorinstroom voldoende ruimte is voor behoud van internationale instroom in krimpregio’s, grensregio's en voor strategische groei in de tekortsectoren.

**Artikel 4. Inwerkingtreding en looptijd**

De bovenstaande bestuurlijke afspraken treden in werking vanaf het moment van ondertekening. Qua looptijd van de afspraken wordt er aangesloten bij de looptijd van de

afspraken zoals die door de hogescholen en universiteiten onderling is afgesproken in de zelfregie.

**Artikel 5. Publicatie**

Binnen zes weken na ondertekening van deze afspraken wordt de tekst daarvan gepubliceerd in de Staatscourant.

**Aldus overeengekomen en in drievoud ondertekend,**

Op 9 juli 2026, te Den Haag

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

……. 

Handelend namens de universiteiten, Caspar van den Berg

Op 10 juli 2026, te Den Haag

……..

Handelend namens de hogescholen, Maurice Limmen,

…… …….